

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 2824/22
22.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Весне Вулевић и судије Бранке Жерајић, чланова већа, у правној ствари тужиоца GIGANT EXPORT-IMPORT доо Тавник, Тавник бр. 54, Краљево, кога заступа Огњен Божовић, адвокат из, против тужених: 1. OMV Aktiengesellschaft, Trabrennstrase 6/8, Беч, Аустрија и 2. OMV Downstream GmbH, Trabrennstrase 6/8, Беч, Аустрија, које заступа Андреа Радоњанин, адвокат из, ради дуга, вредност предмета спора 1.164.753,60 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Краљеву П 162/20 од 19.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.02.2024. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Краљеву П 162/20 од 19.01.2022. године у ставу I изреке пресуде.

II Иста пресуда **ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА** у ставу II изреке и решава: **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужилац да туженима накнади парничне трошкове у износу од 209.899,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

III ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да тужиоцу на име накнаде стварне штете солидарно исплате износ од 1.164.753,60 динара са законском затезном каматом на износе и за периоде наведене у овом ставу изреке. Ставом II изреке тужилац је обавезан да туженима на име трошкова поступка исплати износ од 209.899,00 динара, увећано за 20% на име пореза на додату вредност.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду због погрешне примене материјалног права, погрешно утврђеног чињеничног стања и битних повреда одредаба парничног поступка. Посебно указује да је пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, јер је суд одлучио о тужбеном захтеву од 08.04.2020. године, којим је тражен износ од 1.164.753,60 динара са припадајућом каматом на појединачно одређене износе, а

тужилац је на рочишту 19.01.2022. године прецизирао свој захтев на износ од 1.106.500,80 динара са законском затезном каматом од 27.10.2021. године до исплате, што значи да је суд изашао из граница захтева постављеног током поступка. Даље истиче да побијана пресуда не садржи исправе које је суд прочитао, нити законске одредбе које је применио, услед чега се побијана пресуда не може испитати, а чиме је учињена битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Истиче да није правилан закључак првостепеног суда да тужени нису захтевали од тужиоца да промени изглед бензинске пумпе, јер су тужени управо тужбом, коју су против тужиоца поднели захтевали да промени изглед своје бензинске станице, па је тужилац пресудом Привредног апелационог суда Пж 2661/16 од 15.03.2018. године обавезан да измени изглед своје бензинске станице. Тужилац је у целини поступио по наведеној другостепеној одлуци, а умањење имовине тужиоца огледа се у износу који је утрошио да би поступио по наведеној одлуци. Стога жалбом закључује да је последица поступања тужених управо умањење имовине тужиоца, с обзиром да су тужбеним захтевом захтевали обавезивање тужиоца на чинидбу на коју нису имали право, а коју је тужилац извршио поступајући по правоснажној и извршној одлуци. Додаје и да тужилац није добровољно изменио изглед своје бензинске станице, већ је поступио у париционом року за извршење чинидбе, јер је на то био обавезан судском одлуком, а тужени су неосновано тужбом захтевали чинидбу на коју нису имали право, будући да је пресудом Врховног касационог суда Прев 318/18 од 20.12.2018. године преиначена другостепена пресуда и одбијен тужбени захтев, чиме је створен основ за накнаду штете од стране тужених тужиоцу. Побијајући и оцену изведених доказа саслушањем сведока, тужилац предлаже да Привредни апелациони суд укине првостепену пресуду и предмет врати на поновни поступак. Побија и одлуку о трошковима поступка указујући да суд износ трошкова поступка неосновано увећао за износ од 20% на име пореза на додату вредност, будући да је наведено супротно члану 12. Закона о порезу на додату вредност, а са друге стране тужени нису доставили рачуне уз свој трошковник, којим би доказали да су пуномоћници фактурисали порез на додату вредност туженима.

Одговором на жалбу тужени оспоравају све жалбене наводе тужиоца и предлажу да се жалба тужиоца одбије, а првостепена одлука потврди.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба тужиоца није основана у погледу одлуке о главној ствари, док је делимично основана у погледу одлуке о трошковима поступка.

У поступку доношења првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни повреде из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју се без основа указује жалбом тужиоца. Побијана пресуда је јасна и садржи разлоге о битним чињеницама који су у складу са стањем у спису предмета.

Жалбене наводе тужиоца којима се указује на непотпуно и неправилно утврђено чињенично стање и неправилну оцену доказа, којима се заправо указује на постојање повреде из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, другостепени суд није ценито, јер је ради о недозвољеним жалбеним разлозима у спору мале вредности. Према члану 497. став 1. Закона о парничном поступку, пресуда донета у парници о спору мале вредности може се побијати само због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Указивање тужиоца да је првостепени суд прекорачио тужбени захтев тако што је одлучио о првобитно постављеном, а не о прецизираном тужбеном захтеву који заправо представља

делимично повлачење тужбе, представља указивање на повреду из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, што је такође недозвољен жалбени разлог у спору мале вредности.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање тужиоца у износу од 1.106.500,80 динара са законском затезном каматом од 27.10.2021. године до исплате на име накнаде штете.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, пресудом Привредног суда у Београду П 4107/15 од 10.02.2016. године одбијен је тужбени захтев овде тужених, којим су тражили да се утврди да је овде тужилац, приликом обављања услуга у оквиру своје бензинске пумпе „Гигант“ уз коришћење комбинације зелене и плаве боје и целокупног изгледа бензинске пумпе, повредио међународне регистроване жигове заведене код Завода за интелектуалну својину. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2661/16 од 15.03.2018. године преиначена је наведена првостепена одлука, па је тужбени захтев за утврђење повреде жига усвојен и утврђена повреда међународно регистрованих жигова бр. 840160 и бр. 912143, тужиоцу је забрањено да обавља услуге у оквиру бензинске пумпе „Гигант“ која се налази на регионалном путу Краљево – Прељина Е-761 коришћењем комбинације зелене и плаве боје и целокупног изгледа бензинске пумпе у истој комбинацији боја и наложено му је да преиначи предмете којима се повређују права регистрованих жигова, односно да изглед бензинске пумпе „Гигант“ измени на начин да уклони зелену и плаву боју. Пресудом Врховног касационог суда Прев 318/2018 од 20.12.2018. године преиначена је пресуда Привредног апелационог суда и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 4107/15 од 10.02.2016. године. Из исказа саслушаних сведока, те из налаза и мишљења судског вештака, првостепени суд је утврдио да је тужилац током 2018. и 2019. године у више наврата са прекидима изводио радове ребрендирања пумпе, те да је укупна вредност радова 1.106.500,80 динара. Оценом изведених доказа, првостепени суд закључује да тужбени захтев није основан, образлажући да не постоји кривица на страни тужених, јер тужени нису предузели ниједну радњу која би се могла тумачити као намера или непажња, услед које је тужиоцу проузрокована штета. Тужени нису захтевали од тужиоца измену изгледа своје бензинске станице, нити покренули извршни поступак, већ је тужилац добровољно изменио изглед своје пумпе не сачекавши исход ревизијског поступка који је сам покренуо. Стога је закључио да нису испуњени услови за накнаду штете, па је тужбени захтев одбио у целини.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев одбио. Према члану 154. Закона о облигационим односима, ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. За постојање одговорности по основу кривице потребно је да се испуне следећи услови: постојање штете, односно умањење имовине штетника или спречавање њеног увећања, да је штета настала противправном радњом или пропуштањем штетника, да се та радња и настала штета могу приписати у кривицу штетника и да постоји узрочна веза између противправне радње и штете. Противправна радња је она људска радња којом се крши нека правна норма, а самим тим и неко субјективно право оштећеног. Могући су случајеви у којима се проузрокује штета другоме, али радњом која нема елемент противправности, па се тада накнада штете не дугује. Таква је ситуација када се врши одређено право, где се оно не злоупотребљава, што је у конкретној ситуацији случај. Тужени су против тужиоца поднели тужбу ради заштите свог субјективног права, на шта су законом били овлашћени. У наведеном парничном поступку о основаности њиховог захтева донета је судска одлука, а без обзира на чињеницу што након окончања поступка по ревизији тужени нису успели са својим захтевом, њихова радња подношења тужбе и

постављања тужбеног захтева нема елемент противправности, већ управо вршење одређеног права које је законом дозвољено.

Осим недостатка елемента противправности у радњама тужених, правилан је закључак првостепеног суда да не постоји ни кривица на страни тужених. Кривица постоји када је неко лице урадило нешто што није требало урадити, или је пропустило да уради оно што није требало да пропусти, односно када је штета проузрокована намерно или непажњом. Намера постоји када је штетник био свестан свог поступка и када је хтео да наступи последица или када је био свестан да услед његовог понашања може наступити последица на коју је пристао. Непажња постоји кад штетник није поступао пажњом просечно пажљивог човека или пажњом врло пажљивог човека. Имајући у виду наведено, правилно првостепени суд закључује да не постоји кривица на страни тужених, јер тужени подношењем тужбе ради заштите свог субјективног права, нису желели да тужиоцу проузрокују штету, нити су на то пристали, већ је циљ подношења тужбе заштита сопственог субјективног права за које су сматрали да је од стране тужиоца повређено.

За остварење права на накнаду штете нужно је да се испуне сви напред наведени услови у смислу члана 154. Закона о облигационим односима, па недостатак противправности радњи тужених и одсуство њихове кривице искључују њихову одговорност за накнаду штете тужиоцу. Зато је одлука првостепеног суда којом је одбио тужбени захтев за накнаду штете правилна и ово су разлози због којих је иста потврђена.

Међутим, одлучујући о праву тужених на накнаду трошкова парничног поступка, првостепени суд није правилно применио одредбе Закона о парничном поступку, када је одлучио да се досуђен износ парничних трошкова увећава за 20% за припадајући износ пореза на додату вредност. Пре свега, на наведени начин суд је одредио да се износ трошкова који се односи на судске таксе увећава за 20% на име пореза на додату вредност, што је супротно одредбама Закона о порезу на додату вредност. Са друге стране, адвокати који самостално врше промет услуга у оквиру бављења адвокатуром, сматрају се пореским обвезницима у смислу члана 8. Закона о порезу на додату вредност, те ако стекну статус пореског обвезника који је у систему ПДВ-а, имају обавезу обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност за извршени промет услуга који је опорезив. Међутим, у смислу члана 42. став 1. и 2. Закона о порезу на додату вредност, адвокат је дужан, ако је обвезник пореза на додату вредност, да за извршену услугу испостави рачун за промет адвокатских услуга уколико је прималац услуга правно лице. Стога у смислу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку, да би странка имала право на накнаду трошкова поступка и на име пореза на додату вредност, мора пружити доказ да су ови трошкови за странку настали, односно мора доставити рачун адвоката о извршеним адвокатским услугама из кога је могуће утврдити да је адвокат обрачунао и задужио странку порезом на додату вредност. Како тужени нису доставили доказ да је за њих настао трошак на име пореза на додату вредност, то одлука првостепеног суда којом је и трошкове на име заступања од стране пуномоћника адвоката, увећао за износ пореза на додату вредност није правилна, па је иста преиначена и туженима је досуђен износ од 209.899,00 динара на име трошкова које су тужени имали током првостепеног поступка и који су били потребни ради вођења поступка. Стога је на основу члана 165. Закона о парничном поступку одлучено као у ставу II изреке пресуде.

Одлука као у ставу III изреке пресуде донета је на основу члана 165. Закона о парничном поступку, па је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен, обзиром да је тужилац са жалбом успео у незнатном делу и то само

делимично, у погледу одлуке о трошковима поступка, па нема право на накнаду трошкова другостепеног поступка.

ТВ/ЈО

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с.р.

Тачност отправка оверава
Управитељ писарнице

Срђан Никић